

Заєць Т.В.

аспірант,

Науковий керівник: Святненко А.В.

кандидат історичних наук, доцент,

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

ДІЯЛЬНІСТЬ КЛУБНИХ ЗАКЛАДІВ ПОЛТАВЩИНИ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Клубні заклади являються базовими установами культури, які створюють умови для творчості, задоволення культурних потреб, духовного піднесення та організації відпочинку. Сучасне розуміння дозвілля як соціально-культурного явища безпосередньо пов'язане зі значними змінами в політичному та економічному житті українського населення.

Осмисленню окремих аспектів дозвілля, розвитку клубних закладів на окремих історичних етапах присвячені дослідження Н. Бабенко, В. Вовк, О. Ісайкіної, О. Копієвської, Н. Кулик, О. Лукашевич, І. Петрова, Л. Поліщук [5], С. Садовенко, О. Скарн [6], Н. Цимбалюк [8], Є. Чмихало [9].

До клубних належать клуби, будинки культури, культурно-розважальні комплекси, будинки мистецтв, спортивні та любительські клуби й інші заклади системи Міністерства культури України, діяльність яких спрямована на створення, розповсюдження та популяризацію культурних надбань [7].

Клубні заклади забезпечують культурно-дозвілєві потреби громадян, розвивають українську культуру, виконують виховну та пізнавальну функцію, тобто відіграють велику роль у збереженні історичної спадщини, надбань національної культури.

Помічаємо процес зменшення клубної мережі Полтавщини за роки незалежності України. Якщо у 1980–1990 роках кількість клубів становила 6502 заклади, то в період 1990–2000 спостерігається значний спад – 4579 закладів клубного типу, з них 1434 – закладів для дітей [1, с. 29]. Це пов'язано з недостатнім фінансуванням цих закладів державою. Молодь віддає перевагу проведенню дозвілля в кафе та нічних клубах. Отже, клубні заклади дещо втрачають свою роль у житті молодого, підростаючого покоління. Це віддаляє їх від знання історії свого краю, оскільки, духовно збагачуючись шляхом пізнання мистецтва, ми зберігаємо традиції та культурну пам'ять.

Проте, на початку ХХІ століття ситуація дещо стабілізувалася. На сучасному етапі в дослідженому регіоні існує 4880 закладів клубного типу (2018 рік), з них 7,4 – у міських поселеннях і 146,4 – у сільській місцевості (з розрахунку на 100000 осіб), тоді як у 2010 році їх було значно менше – 4579, як згадувалося раніше [1, с. 29]. На базі яких функціонує близько 5000 різноманітних гуртків, студій, об'єднань, деякі з них мають почесні звання [3, с. 2]. Щороку в Полтавській області проводиться багато фестивалів, конкурсів, мистецьких свят, виставок народних ремесел, фольклору, серед яких – Всеукраїнський рок-фестиваль «Мазепа-Фест» у Полтаві, «Роде наш красний», «Пісні Бузкового гаю» (сmt. Диканька), «Решетилівська весна» (сmt. Решетилівка), «Музична премія Полтавщини», «Миргородський

квітограй» (м. Миргород), «Студентська весна», «Сорочинський ярмарок» (с. Великі Сорочинці), гастрономічні свята, так як «Свято сала», «Свято меду», «Полтавська галушка», «Фестиваль борщу» та багато ін. [8, с. 32].

Спрямовує, координує діяльність Будинків культури, клубів, методичних кабінетів, центрів дозвілля та парків культури і відпочинку Центр народної творчості та культурно-освітньої роботи управління культури облдержадміністрації.

22 грудня 2017 року, під час другого пленарного засідання вісімнадцятої сесії обласної ради сьомого скликання було затверджено Комплексну Програму розвитку культури, мистецтва та охорони культурної спадщини в Полтавській області на 2018–2020 роки [4].

Дана програма передбачає вирішення проблем у сфері культури області, розвитку духовності українського суспільства, сприяє впровадженню у суспільну свідомість загальнолюдських моральних цінностей, формування цілісної культурно-національної ідентичності. Комплексна програма торкається сфер професійної театральної-концертної діяльності, мистецької освіти, клубних закладів, музеїв та бібліотек і інших.

Що стосується клубних закладів, зазначено, що потрібен постійний контроль за збереженням базової мережі закладів культури місцевого рівня. Майже 65% закладів не мають матеріального забезпечення, частина з них потребує ремонту, а саме 42,5% клубних закладів Полтавщини, з них 5,7% потребують капітального ремонту [2, с. 42].

Отже, у сучасному суспільстві існує потреба у створенні, актуалізації та подальшій оптимізації клубних закладів з урахуванням історичного минулого даної місцевості, традицій, самобутності, адже Полтавщина завжди була духовно розвиненим регіоном.

Список використаних джерел:

1. Заклади культури, фізичної культури і спорту України у 2010 році. Статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики України, 2011 р.
2. Заклади культури, фізичної культури і спорту України у 2017–2018 році. Статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики України, 2018 р.
3. Звіт про діяльність клубного закладу за 2015 рік. Полтавська область. Форма N 7-НК.
4. Комплексна Програма розвитку культури, мистецтва та охорони культурної спадщини в Полтавській області на 2018–2020 роки.
5. Поліщук Л. О. Соціально-культурна діяльність клубів України (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.). Дис. ... канд. культурології: 26.00.01 «теорія й історія культури». КНУКМ, 2011.
6. Скарць О. І. Формування педагогічної культури працівників клубних установ // Культурно-освітня робота: республіканський міжвідомчий збірник / [відп. ред. Г. М. Шевчук]. К.: Мистецтво, 1989. № 11. С. 36–43.
7. Соціально-культурна діяльність клубів України (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.). Дис. ... канд. культурології: 26.00.01 «теорія й історія культури». КНУКМ, 2011. 192 с.
8. Цимбалюк Н. М. Модернізація закладів культури клубного типу // Культурно-дозвілєва сфера України: динаміка змін та перетворень: [монографія]. К., 2003. С. 25–39.
9. Чмихало Є. І. Питання підготовки кадрів культурно-освітніх працівників у вузах культури // Культурно-освітня робота: республіканський міжвідомчий збірник / відп. ред. Г. М. Шевчук. К.: Мистецтво, 1986. № 10. С. 115–122.